

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้วินิจฉัยว่า นายวิทยา ชีรพงษ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ ด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

ข้อ ๒ นายวิทยา ศิริพงษ์ เป็นข้าราชการการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) ในรัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๕๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นายวิทยา ศิริพงษ์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ นายวิทยา ศิริพงษ์ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ และจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๓

ข้อ ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ตรวจสอบพบว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงได้มีหนังสือแจ้งให้นายวิทยา ศิริพงษ์ ทราบและให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๓๘๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๑๑ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ และนายวิทยา ศิริพงษ์ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สรุปความว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ มองข้ามโดยคิดว่าไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และขอยอมรับผิดชอบประการ

ข้อ ๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ แล้วเห็นว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ดำรงตำแหน่ง

ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๕๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ นายวิทยา ศิริพงษ์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่นายวิทยา ศิริพงษ์ ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีดังกล่าวแต่อย่างใด คำชี้แจงของนายวิทยา ศิริพงษ์ ที่ว่ามองข้ามโดยคิดว่าไม่ต้องแจ้งและขอยอมรับผิดชอบทุกประการนั้น ย่อมไม่อาจทำให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีความเห็นเป็นประการอื่นได้ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ถูกร้อง ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพราะผู้ถูกร้องเข้าใจผิด คิดว่าไม่จำเป็นต้องยื่นซ้ำอีก เนื่องจากผู้ถูกร้องเคยยื่นไว้แล้วเมื่อครั้งรับราชการในตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้อยู่แล้ว ความเข้าใจผิดดังกล่าว เกิดขึ้นจากการขาดความรู้และเจตนาเบี่ยงเบนเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญจึงมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ถูกร้อง เป็นข้าราชการการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๕๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในกำหนดเวลา

ตามมาตรา ๒๕๒ นายวิทยา ศิริพงษ์ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ และจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๓ ปรากฏว่า นายวิทยา ศิริพงษ์ ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี นายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ถูกร้อง ชี้แจงยอมรับว่าไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ จริง โดยเข้าใจผิดว่าไม่ต้องยื่นเพราะเคยยื่นไว้แล้วสมัยเมื่อรับราชการในตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อนายวิทยา ศิริพงษ์ ผู้ร้องเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ตามมาตรา ๒๕๒ แต่นายวิทยา ศิริพงษ์ ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบว่านายวิทยา ศิริพงษ์ ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงได้แจ้งเตือนถึง ๒ ครั้ง แต่นายวิทยา ศิริพงษ์ ก็ยังคงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ แสดงว่านายวิทยา ศิริพงษ์ มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ การที่นายวิทยา ศิริพงษ์ ชี้แจงว่าเหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เพราะเข้าใจผิดว่าไม่ต้องยื่นนั้น ไม่ใช่เหตุผลที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ได้ จึงฟังได้ว่านายวิทยา ศิริพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่านายวิทยา ศิริพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ